

POUTNÍCI ČESKÉHO STŘEDOHOŘÍ

číslo 1 - 2

leden - červen 2012

Jsme v krajině, kdy byl kdysi králem oheň, který dal život tomuto kamení, oheň, který dávno vyhasl, ale jeho energie zůstala a proměnila se nakonec v bohatý život. Jsme v krajině, která rozdává radost a lásku, v krajině Českého středohoří...

Jana Haasová, Kouzlo čediče a znělce

VÝLET NA HRAD BLANSKO

Kdo by mohl tušit, že středem Českého středohoří je Ústí nad Labem? Připadá mi to až nepatřičné k té malebné, magické, okouzující a fascinující krajině kolem Milešovky, a dál na Sutom, Třebenice, Litoměřice a ještě dál navazující na Českosaské Švýcarsko. A přeci. Když jsme hledali na mapě místo, kam bychom mohli s dcerou Šárkou, jejím partnerem Adamem, vnukem Šimonem a desetiměsíčním štěnětem zlatého retrívera Rexem vyrazit, tak jako vždy jsme výběr místa a celý průběh výletu nechali na Adamovi. Jako restaurátor, malíř a Poutník Českého středohoří (putoval s námi a se Šárkou křížem krážem Středohořím ještě s vůdčí osobností Poutníků Roderickem Slavíkem) s jedinečným orientačním smyslem neměl výlet s ním nikdy chybu. Tentokrát jsme ale vrtěli nechápavě hlavou. Blansko? U Ústí...? Až můj manžel a památkář Pavel letmo prohodil, hrad Blansko se snaží zachránit parta nadšenců. Nakonec jsme s volbou výletu, i když s notnou dávkou nedůvěry souhlasili.

Byl jeden z těch skvostrných podzimních slunečních dní, kterými nás vloni na podzim příroda tak štědře obdarovala. Cesta autem z Duchcova s netrpělivým psíkem a podobně naladěným jedenáctiletým vnukem však nepatřila k nejklidnějším a výletní naladění uvažovalo průjezdem kolem ústecké chemičky a spletenými silnic k Labi, kolem temného boku Mariánské skály svázané pletivem a okusované těžebními firmami a dál nekonečným sídlištěm, až jsme zahrnuli podle mapy doleva do víscky Ryjice. Cíl určený Adamem pro parkování. A dál vzhůru už jen pěšky.

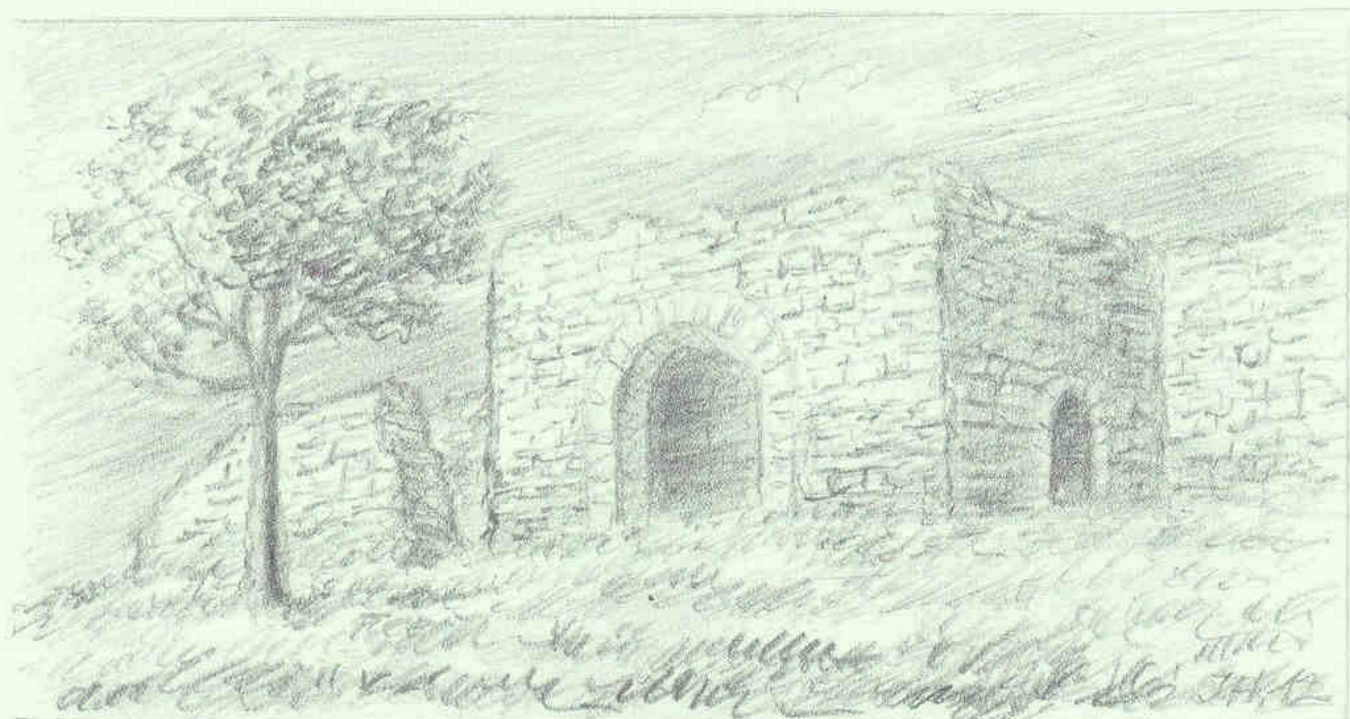
Po silnici, na levé straně s prudkým srázem do potoka, na pravé straně v kopci sem tam na louce domky, pak doprava zahybáme do lesa a po nevelkém výstupu lesní stezkou se nám postupně otvírají výhledy na prudké svahy kopců s půvabnými krajinnými průhledy do údolí pod námi. Možná ještě podzimní ráno, nebo tím, že jsme zatím po úpatí kopců ve stínu, připadá mi horská krajina drsnější, snad jako Nízké Tatry, než malebné kopce a kopečky milešovského Středohoří. Po cca 2 km už vidíme zříceninu hradu Blansko

(Blankenstein) a po výstupu na vysokou a strmou horu netrvá dlouho, když podél mohutných hradebních zdí vstupujeme hlavní branou na nádvoří. Informační tabule nás seznamuje s jeho slavnou i pohnutou historií.

Hrad vznikl v roce 1400 a střídali se v něm čeští a němečtí páni. Od 16. století pustl, využíván byl do začátku 17. století jako vězení. Zůstaly z něho už jen zbytky hradeb, dvě bašty a čtyřhranná věž s klenutou místností. Vztahují se k němu i pověsti, například o zlém obru, který házel do města Ústí nad Labem kameny a koše s jedovatými hady, než byl přemožen. A pak už se kocháme kolem pobořených hradeb průhledy na krajinu pod námi a před námi. Ale vrcholný zážitek nás čeká až po výstupu schodů na vyhlídkovou plošinu z bývalého paláce. Před námi vinobití Středohoří s labskými vrchy. Úchvatný pohled k nedohledění, ale budeme muset ustoupit skupině dalších poutníků, plošina není velká a na jedné straně nechráněná před pádem. Zatímco psi a člověčí kluci dovádějí po svém, my ještě znovu obcházíme trosky. Jak jsme se z tabule dozvěděli, tak hrad zachraňuje "Občanské sdružení pro záchranu hradu Blansko" a jejich úsilí podporuje i obec Ryjice. Uznale jsme zhodnotili kvalitně a vkusně opravenou část hradeb. Žádný kýč. Držíme jim v jejich dalším úsilí všechny palce. Vždyť hrad je chráněnou kulturní památkou ČR.

A pak už se necháme vést neomylným vůdcovstvím Adama přes vísky, louky a lesíky zpět k našemu autu. Není nad to, šlapat v horských pěšinách a sledovat krajinu teď sytě zbarvenou podzimním sluncem. A čekal nás ještě na závěr nezapomenutelný zážitek. Nad námi právě prolétalo s notným pokřikem a v úchvatném seskupení do šipky hejno divokých hus. A po chvíli druhá letka. A tak jsme dali Adamovi za pravdu, také Blansko patří k nejkrásnějším místům Českého středohoří, i když tak blízko průmyslového Ústí nad Labem.

Věra Bartošková

Blansko

U RYBNÍKA NA BŘEZINĚ

Červen si přispíšil
zaklepal na dveře
a vlčí máky
otevřely své květy...

Bylo jich tolik při trati a na náspech, jakoby tu někdo rozstříkal červenou barvu. Začíná kvést i modrofialová šalvěj luční. Krajina po deštích je svěží zelená. Modrá obloha jen tu a tam s malými řasami a předpověď počasí jsou přísibem horkého dne.

Z Lovosic na Březinu pokračujeme autem malými silničkami a jako vždy nás rozněží panorama středohorských kopců, které se před námi rozevře v celé kráse. I když nevysoké, působí mohutně, kopce se zvedají tak nečekaně a prudce - v jejich tvarech se skrývají veliká dramata Země. Před Lovošem se rozprostírá pole ječmenu, který po nedávných deštích pěkně povyrosl. Jeho vousaté klásky sytě zelené se vlní v mírném vánku. Nejednou mě napadlo, jak by tato krajina zapůsobila na Vincenta van Gogha, kdyby sem zavítal, jaké obrazy by namaloval?

Na Březině nás vítá alej ještě kvetoucích kaštanů, která tu byla kdysi uměle vysazeny. Po pravé straně stojí zřícenina bývalé hájenky. Vlevo je na dohled vrchol Milešovky a my se vydáváme k hrázi nevelkého rybníku, lemovanou kaštany - bývalý majitel měl tyto stromy zřejmě v lásce. Vítají nás dvě kukačky - jedna kuká snad někde v aleji a druhá se ozývá z lesa za rybníkem. Na okraji hráze kvete zajímavý nafialovělý druh kakostu, osamělý tmavě růžový kohoutek luční. Objevují se první květy rdesna hadího kořenu v barvě lila. Vůně vody je v horku, které začíná, obzvláště příjemná, tu a tam jemně kuňkají žáby.

Posadíme se na hrázi a sledujeme dění kolem. Poletují tu šídla malá i velká, občas postávají v letu a pak usednou na stéblo trávy nebo list. Roje malých mušek, ale neštípou nás. A je tu bohatý život ve vodě, z níž tu a tam vyrůstají listy zajímavého drobného kapradí, a listy dalších rostlin včetně leknínů.

Pod hladinou se to jen hemží pulci a drobnými rybičkami celkem nenápadně šedohnědě zbarvenými, některé mají po stranách bělavý proužek. Ale pak nás zaujme rybka, která doslova zlatě zazáří - snad jak na ni z určitého úhlu dopadnou sluneční paprsky.... Že by zlatá rybka? Měli bychom vyslovit nějaké přání jako v pohádce.... ani jsme je nevyslovili, rybička snad jakoby tušila, co by nás mohlo potěšit.

Nad námi se objevil velký tmavý pták se zajímavě vykrojenými křídly, který zcela neslyšně přelétl rybník a snesl se na protější břeh. Čáp černý!!! Jaká vzácnost. Černé čápy jsem viděla někdy před dvaceti lety v Jeseníkách. Čáp byl dobře viditelný, vykračoval si po břehu, tu a tam něco sezobl. Po chvíli odletěl. Slunce žhne, sedáme si do stínu. Pozorujeme oblohu, obláčky - řas trochu přibýlo, ale nic nehrozí.

Rozhodli jsme se obejít rybník. Cesta byla příjemná, listnatým lesíkem, tvořeným břízami, olšemi, jeřáby. Viděli jsme stezky zvěře vedoucí k vodě. Na bahnitém břehu neklamné důkazy, stopy srnčích kopýtek. Z lesa se ozývá hrdlička divoká a budníček lesní. Kukačky chvílemi utichnou, aby nabraly sílu k dalšímu kukání.

Na louce objevíme zběhovec se sytě modrými květy, celá rostlinka připomíná svícen, velkou zajímavostí je osamělý žlutý květ hadího mordu nízkého, zaujmou nás dva druhy rozrazilu a na pokraji lesa mařinka vonná a ptačinec velekvětý, který tu vytváří nádherné bílé kolonie. Zastihneme

ještě i úpolín evropský se sítově žlutými květy. Nádherná. Louka se zajímavě rostlými vrbami a kvetoucími rdesny... za týden tu jistě bude záplava jejich květů. Občas přeletí čmelák.

Motýlů je málo, ale přece jen se objeví zejména bělásek, okáč luční a zvláštní pozornost si zaslouží malý drobnější motýlek žlutavé barvy, který na první pohled připomíná padající list akátu. Když se motýlek konečně usadí na kameni a na chvilku rozevře křídla, zjišťujeme, že má na nich krásné černé skvrnky. Ale dlouho neposedí - opět křídla rozevře a zavírá a vzlétne. Je to ohniváček černoskvřnný. Létá jich tu několik.

Cesta nás zavede do lesíka a odtud do kaštanové aleje, kde se uzavírá náš okruh. Z výletu si odnášíme krásné zážitky, je to jedno z mála míst ve Středohoří, jehož charakter určuje voda se svým zajímavým a bohatým životem.

Jana Haasová

Březina

POUTNÍCI ČESKÉHO STŘEDOHOŘÍ: redaktor Jana Haasová, e-mail: haasova.jana@centrum.cz
Věra Bartošková, Květa Roznětínská, Růžena Schweizerová, Jiří Slabyhoudek, Ing. Jiří Pokorný s rodinou, Jaroslav Rossler, Jan Parkos, Aleš Kryšpín